

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets President

Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1766-

2. juli 2021

**Svar på spørsmål nr. 2560 til skriftlig besvarelse fra
stortingsrepresentant Bård Hoksrud til samferdselsminister Knut Arild
Hareide**

Spørsmål:

Hvilke bompengeprosjekter ble nedbetalt før tiden og bomstasjonene fjernet i perioden 2013-2021 (ber om spesifisert og uttømmende liste over prosjektene) og hvor mye mer ville det offentlige tatt inn i bompenger i 2013-21 fra de bompengeprojektene dersom man ikke hadde gjort forbedringer med rabattordninger, økte statlige bevilgninger på eksisterende prosjekt, etc?

Svar:

En viktig målsetning i regjeringens bompengereform var innføring av et enklere og mer brukervennlig takst og rabattsystem for bompengeprojekter. Dette ble vedtatt gjennom behandlingen av Prop. 1 S Tillegg 2 (2015-2016) og Innst. 13 S (2015-2016). Med det nye systemet ble det lagt til rette for en mer effektiv og brukervennlig bompengeinnkreving, ved standardisering av rabatter og fjerning av lokale særordninger. Dette innebærer at den generelle rabattsatsen for passeringer med brikke og gyldig avtale er 20 prosent for kjøretøy i takstgruppe 1, og ingen brikkerabatt for kjøretøy i takstgruppe 2 siden det er obligatorisk brikke for slike tunge kjøretøy. Ordningen med innbetaling av forskudd for å oppnå høyere rabatter ble avvirket, og det samme er ordningen med tilleggsavtaler for å oppnå lokal rabatt. Som en del av bompengereformen innførte de fleste bompengeprojektene det nye takst- og rabattsystemet i løpet av 2018 og 2019.

I 2016 ble de tidligere takstklassene for lette (til og med 3500 kg) og tunge (fra og med 3501 kg) kjøretøy erstattet med takstgruppe 1 og takstgruppe 2, i henhold til Prop. 1 S Tillegg 2 (2015-2016). Takstgruppe 1 er kjøretøy med tillatt totalvekt til og med 3500 kg samt alle

personbiler uavhengig av vekt i kjøretøygruppe M1¹, forutsatt at disse har gyldig avtale. Takstgruppe 2 er kjøretøy med tillatt totalvekt fra og med 3501 kg med unntak av personbiler som er registrert i kjøretøygruppe M1 som faller inn under takstgruppe 1.

I 2016 ble det i tillegg bevilget 100 mill. kr til en rentetilskuddsordning, jf. Prop. 1 S (2015-2016) og Innst. 2 S (2015-2016). Disse midlene ble fordelt på prosjekter som hadde innkreving i 2016.

Gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2017 ble det opprettet en ny post innenfor kap. 1330, post 75 Tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene², jf. Prop. 1 S (2016-2017) og Innst. 13 S (2016-2017). Målet med ordningen er å redusere bompengebelastningen for bilistene med minst 10 prosent. Tilskuddet var også ment å motivere bompengeselskapene til gjennomføring av bompengereformen gjennom å slutte seg til de nye regionale bompengeselskapene, samt å legge om takst- og rabattstrukturen i tråd med Prop. 1 S Tillegg 2 (2015-2016). Tilskuddsordningen gjelder for bompengeprojekter som er utenfor de områdene/byene som mottar tilskudd gjennom belønningsordningen for bedre kollektivtransport mv. i byområdene og belønningsmidler til byvekstavtaler. Ordningen gjelder for bompengeprojekter som ble lagt fram for Stortinget før utgangen av 2016, i tillegg til Rogfast. Den opprinnelige tilskuddsordningen utgjør om lag 500 mill. kr årlig fra og med 2017.

I tillegg til denne tilskuddsordningen har det blitt utbetalt ekstraordinære tilskudd til avvikling av bompengennekkering i enkelte prosjekter, reduksjon av takster eller avvikling av bompengennekkering i bomstasjoner på sideveg. Dette følger blant annet av bompengeavtalen fra 2019, da tilskuddet ble økt til totalt om lag 1,4 mrd. kr jf. Prop 1 S (2019-2020). Tabellen under viser bompengeprojekter som er avsluttet i perioden 2013-2021 etter bevilgning av midler til nedbetaling av resterende lån og avvikling av bompengennekkeringen. Tabellen inneholder også siste prognose for avvikling før bevilgning ble utbetalt.

År avviklet	Bompengeprojekt	Prognose for avvikling
2014	E39 Astad – Knutset	2023
2014	Rv 4 Reinsvoll – Hunndalen	2014
2014	Rv 9 Setesdal	2018
2014	Rv 55 Fatlaberget	2025
2014	E6 Møllnes – Kvenvik – Hjemmeluft (Innkreving ble ikke startet)	2028
2018	Rv 19 Kirkebakken - Re grense ³	2018

¹ Kjøretøygruppe M1 omfatter biler for persontransport med høyst 8 sitteplasser i tillegg til førersetet, og inkluderer de fleste bobiler og enkelte andre større personbiler.

² Tilskuddsordningen er fra og med statsbudsjettet for 2019 ført på kap. 1320, post 73.

³ Prosjektet ble tildelt midler til delvis innfrielse av gjeld, jf. Prop. 21 S (2013-2014), Innst. 88 S (2013-2014).

2019	Listerpakken	2020
2019	Fv 17 Tverlandet – Godøystraumen	2022
2019	Fv 544 Halsnøysambandet	2025
2020	Fv 33 Skreifjella – Totenvika	2031
2020	Rv 80 Røvika – Strømsnes	2026
2020	Fv 64 Atlanterhavstunnelen	2025
2020	Fv 48 Årsnes ferjekai og Løfallstrand – Årsnes	2020
2020	Fv 107 Jondalstunnelen	2027
2021	E134 Stordalstunnelen	2023
2021	E136 Tresfjordbrua/Vågstrandtunnelen ⁴	2030
2021	E6/E18 Østfoldpakka	2024
2021	Fv 34 Grime – Vesleelva	2028
2021	Fv 311 Presterødbakken	2024
2021	Fv 47 T-forbindelsen	2028
2021	Fv 519 Finnfast	2023
2021	Fv 255 Jørstad – Segalstad bru	2024

Enkelte prosjekter har fått statlig tilskudd mot reduksjon av takster eller avvikling av bompengeneinnkreving i bomstasjon på sideveg. Prosjektene dette gjelder er oppgitt i tabellen under.

År	Bompengeprojekt	Formål
2020	E6 Hålogalandsbrua og E10 Trældal - Leirvik	Reduksjon av bompenger
2020/2021	E18 Tvedestrand - Arendal	Reduksjon av bompenger
2020	Rv 7/rv 13 Hardangerbrua	Reduksjon av bompenger
2021	E6 Øyer – Tretten	Permanent fjerning av bom på sideveg
2021	E16 Kongsvinger – Slomarka	Permanent innføring av halv bompengetakst på sidevegene, og permanent innføring av fritaksordningen for beboerne ved Fulu og Galterud
2021	E6 Kolomoen – Moelv	Stopp i innkreving i sidevegsbommer, jf. føringer i supplerende tildelingsbrev til Statens Vegvesen nr. 15 for 2020.

⁴ Innkrevingen i bomstasjonen ved Vågstrandtunnelen ble avsluttet i 2020.

2021	Rv. 3/25 Ommangsvollen - Grundset/ Basthjørnet	Prøveordning med reduksjon av bompenger og stopp i innkreving i sidevegsbommer i 18 mnd.
2021	Fosenpakken (Trøndelag)	Reduksjon av bompenger
2021	Kvammapakken	Reduksjon av bompenger

Når det gjelder innbetalte bompenger fra passeringer i bomstasjonene som følge av endringene av takst- og rabattsystemet, er følgende beskrevet i Prop. 1 S Tillegg 2 (2015-2016):

Utgangspunktet for omleggingen er at det er de samme inntektene som skal inn i hvert enkelt prosjekt, uavhengig av rabattstruktur og at ingen gruppe og/eller bransje skal komme vesentlig dårligere ut enn i dag. Regjeringen legger til grunn at samlede inntekter fra takstgruppe 1 og 2 vil være de samme som før omleggingen. Endret rabattsystem vil dermed kun innebære en omfordeling innenfor hver av takstgruppene. I praksis betyr dette at takstforholdet mellom tunge og lette kjøretøy vil kunne variere fra prosjekt til prosjekt.

Dette betyr at endringene i takst- og rabattsystemet ikke vil ha noen betydning for inntektene til bompengeprojektene, og heller ikke for bilistene totalt sett. Det samme kan sies om bevilgningen på 100 mill. kr til en rentetilskuddsordning i 2016.

Når det gjelder den opprinnelige ordningen med tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene, jf. kap. 1320, post 73 der målet er å redusere bompengebelastningen for bilistene med minst 10 prosent, utgjør den årlige utbetalingen fra staten bompengeselskapenes forventede inntekter før redusert takst. Tilskuddsbeløpet utgjør således det beløpet bilistene sparer.

Det anslås at uten utbetaling av tilskuddene til bompengeselskapene, ville innbetalte bompenger i 2020 vært på om lag 12,2 mrd. kr. Dette er basert på siste hele år med bompengennekkering for de prosjektene det gjelder. Foreløpige resultater for passeringssinntekter i 2020 er på 11,4 mrd. kr. Bompengeselskapene får utbetalt disse tilskuddene for å kompensere for inntektsbortfallet fra bilistene. Grovt anslått innebærer tilskuddene som er utbetalt til bompengeselskapene en besparelse for bilistene om lag 800 mill. kr. Fratrullet det årlige tilskuddet til reduserte bompengetakster på om lag 500 mill. kr, er en grov kalkyle at bilistene sparer om lag 300 mill. kr som følge av ordningen med avvikling av bompengennekningen eller permanent nedsetting av takstene/stenging av sidevegsbommer.

I forhold til en situasjon uten utbetaling av tilskudd til bompengeselskapene for perioden 2014-2020, er det grovt anslått at bilistene har spart totalt i underkant av 3 mrd. 2020-kr. Dette inkluderer det årlige tilskuddet til reduserte bompengetakster på om lag 500 mill. kr i perioden 2017-2020. Et grovt anslag på sparte drifts- og finanskostnader for bompengeprojektene som er nedbetalt før forutsatt tidspunkt er beregnet til om lag 130 mill. 2020-kr for perioden 2014-2020. Siden 2017 har det blitt bevilget over 7 mrd. kr i tilskudd for reduserte bompenger utenfor byområder. Dette har gitt store besparelser i bompenger for bilistene, og vil også gi besparelser i årene som kommer.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Knut Arild Hareide". The signature is written in a cursive style with a large initial 'K' and a long, sweeping tail.

Knut Arild Hareide

Kopi

Statens vegvesen